

АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВЕ ФОРМУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ ЯК МЕТОД РЕНОВАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІЙ

Гапоненко А.П.

Науковий керівник – Криворучко Н.І., канд. архіт., доцент

В розвитку міст і пов'язаного з цим помітного погіршення стану навколишнього середовища, а також, усвідомлення людством екологічних пріоритетів сталого, збалансованого розвитку, стає все більш актуальним реновація промислових об'єктів і їх територій, як невід'ємної частини міського середовища. Промисловий фонд, який лишився з минулих часів і потребує реновації, займає центральні частини міста. Тому наукові дослідження повинні торкатися методів їх органічної реновації в архітектурно-просторову структуру сучасного міста. Вони повинні розкривати шлях до формування архітектурного середовища в умовах його реконструкції. При цьому нові об'єкти повинні органічно увійти в структуру міста і разом з громадською та житловою забудовою формувати середовище магістралей і площ, набережних річок, піднімаючи виразність силуету і його репрезентацію.

На сьогоднішній момент питання регенерації при частковому збереженні фрагментів забудови колишніх промислових об'єктів і їх територій розглядалися в наукових роботах СНД, але ці роботи не розкривають архітектурно-просторове формування рекреаційно-виставкових комплексів як методу реновації промислових територій на засадах стійкого розвитку.

Науковою проблемою стає виявлення методу реновації промислових об'єктів і їх територій у архітектурно-просторову структуру рекреаційно-виставкових комплексів на принципах стійкого розвитку. Іншими словами, як регенерувати та гармонізувати історичний промисловий комплекс зі зміною його функції у сучасний об'єкт архітектури? Які чинники впливають на це формування?

Наукова новизна і практична цінність роботи полягає у розробленні методу реновації промислових територій в архітектурно-просторовий рекреаційно-виставкових комплекс на засадах стійкого розвитку. Пошук методу було апробовано на практиці у архітектурному проекті рекреаційно-виставкового комплексу як реновації промислового об'єкту у м. Харків. Окремі результати роботи можуть бути враховані при внесенні коректив в чинну нормативну літературу.

Методи дослідження регенерації промислових територій окреслюють застосовану автором методику наукової роботи, яка полягає у послідовному виконанні дослідницьких завдань у три етапи:

- аналіз теоретичного досвіду регенерації промислових територій;
- аналіз практичного досвіду регенерації промислових територій у дальньому та ближньому зарубіжжі;
- визначення факторів, що впливають на формування гармонійного середовища в умовах реновації промислових територій і об'єктів.

У ході наукових досліджень були виявлені основні принципи архітектурно-просторового формування рекреаційно-виставкових комплексів як методу реновації промислових територій, це:

1. Гармонізація – орієнтування на вдосконалення сприйманих людиною візуальних якостей середовища колишніх промислових територій в цілях досягнення композиційної єдності будівель і споруд з системою зелених насаджень засобами візуальної орієнтації, проектуванням різного за масштабами простору з об'єктами, деталями і малими архітектурними формами і т. і.

2. Інтергація – «вписування» додаткових структур і елементів в існуючі структури і конструкції будівлі і споруди. Створення нових домінант, або системи акцентів, або посилення існуючих елементів забудов, їх адаптивність до оточуючого масштабу.

3. Оптимальність – функціонально-планувальна та архітектурно-просторова структура створюється як комплекс взаємопов'язаних між собою зовнішніх і внутрішніх просторів (приміщень).

4. Екологічність – досягнення умов сталого, екологічно збалансованого архітектурного середовища на колишній промисловій території в умовах динамічно розвиваючого міста.

5. Економічність – або, інакше кажучи, розробка найбільш раціонального проектного рішення, здатного забезпечити оптимальність використання необхідних ресурсів для реалізації задуманого проекту і подальшої його експлуатації в умовах сталого розвитку.

Отже, регенерація колишніх промислових територій стає необхідністю в сучасних умовах формування міського комфортного середовища для життєдіяльності людей. Шляхом надання об'єкту рекреаційної функції, формуються нові оази соціального відпочинку жителів міста та туристів, а виставкова функція піднімає соціальний статус комплексу до культурно-освітнього центру. Ці функції гармонізують середовище і духовно збагачують соціум.